

VIRTUÁLIS ORSZÁGJÁRÁS KORONAVÍRUS-JÁRVÁNY IDEJÉN HATÁRON INNEN ÉS TÚL

► **DR. TÓTH MÁTÉ**
Könyvtári Intézet

A koronavírus-járvány eddig nem tapasztalt emberi és szakmai kihívások elé állított mindannyiunkat. A hozzánk eljutott információk alapján azt látjuk, hogy a könyvtárak egy jelentős részének sikerült rugalmasan reagálnia erre a nem várt helyzetre, és a zárvatartás ellenére régi szolgáltatásaik átszervezésével, illetve újak kialakításával megtalálni azokat a lehetőségeket, amelyekkel használóikat támogatni tudják.

A Könyvtári Intézet Kutatási és Szervezetfejlesztési Osztályán a koronavírus-járvány idején egy virtuális országjárást indítottunk Magyarország határain innen és túl, amelynek keretében megyénként, illetve országonként mutattuk be a könyvtári szolgáltatások alakulását a pandémia idején. A belföldi és a határon túli tartalmakat két külön felületen tettük közzé a Könyvtári Intézet honlapján.

Virtuális országjárás – megyei riportok

A belföldi országjárás során két módszerrel gyűjtöttünk adatokat. Egyrészt megszólítottuk az egyes megyék könyvtárainak vezetőit, munkatársait arról, hogy milyen kihívásokat észleltek a kényszerű bezárás idején, másrészt egy témában készített kérdőíves vizsgálat eredményeit elemeztük és tettük közzé megyénként.

Az országos kérdőíves felmérésre az EMMI Könyvtári és Levéltári Főosztálya kérésére 2020. április 6-9. között került sor. A hazai nyilvános könyvtárak képviselőit kérdeztük meg arról, hogy milyen tevékenységekkel támogatták a használókkal való kapcsolattartást, indítottak-e új szolgáltatásokat, segítségnyújtási akciókat. Megkértük a válaszadókat, hogy mutassák be a problémákat, amelyekkel szembesültek, az aggodalmaikat, amelyek nyomasztják őket és azokat a pozitív példákat, amelyekkel találkoztak.

Az elektronikus kérdőívet valamennyi hazai nyilvános könyvtárnak elküldtük, akiktől összesen 282 választ kaptunk. Nem küldtek önálló válaszokat a megyei hatókörű városi könyvtárak szakmai felügyelete alatt tevékenykedő KSZR szolgáltató helyek, a fiók- és tagkönyvtárak, ugyanakkor nagyon sok községi és városi könyvtár szolgáltatott adatokat a kérdőíves megkeresésünkre. A fenti területeken gyűjtött információkat könyvtártípusonként elemeztük, ugyanis elsősorban ebben a bontásban mutatkoztak meg különbségek a válaszokban. Ezt egy döntéselőkészítő tanulmány formájában dolgoztuk fel az EMMI Könyvtári és Levéltári Főosztályának, a nagyközönség számára pedig megyénként foglaltuk össze az eredményeket.

A fenti empirikus adatokat szeretnénk volna kiegészíteni helyszíni riportokkal, a való életből vett konkrét példákkal, képekkel, amelyekkel bepillanthattunk az intézmények járványhelyzet alatti működésébe. Az interjúalanyok kiválasztásakor törekedtünk arra, hogy a megyei hatókörű városi könyvtárak vezetői lehetőség szerint megszólaljanak és mellette más könyvtártípusok képviselői (felsőoktatási, községi, városi, szakkönyvtárak munkatársai) is bemutassák az intézményeik tevékenységét. A kérdéseket e-mailben kapták meg a könyvtárvezetők.

Összesen 15 megyéből kaptunk válaszokat, amelyeket meg is jelentettünk a Könyvtári Intézet honlapján létrehozott közös felületen. Ezúton is szeretnénk megköszönni az intézményvezetőknek, hogy megosztották a szakmával a helyzet megoldására kialakított gyakorlataikat, és megszívlelendő gondolataikat.

A könyvtárak egyébként is fokozottan nagy hangsúlyt fektettek a digitális szolgáltatásaik fejlesztésére, amelynek eredményeképpen nagyon sok képes, videós tartalom született. Ezeket több esetben megosztották velünk, amelyek közül szintén közzétettünk néhányat az egyes megyei riportok alatt.

A virtuális országjárás megyei riportjai megtekinthetők a Könyvtár Intézet [▶▶](#) honlapján.

Virtuális országjárás

Beküldte - 2020. április 17. - 10:52

Kutatási és Szervezetfejlesztési Osztály

A koronavírus-járvány eddig nem tapasztalt emberi és szakmai kihívások elé állított mindannyiunkat. A hozzánk eljutott információk alapján azt látjuk, hogy a könyvtárak egy jelentős részének sikerült rugalmasan reagálni erre a nem várt helyzetre, és a zárva tartás ellenére régi szolgáltatásaik átszervezésével, illetve újak kialakításával megtalálni azokat a lehetőségeket, amelyekkel használóikat támogatni tudják.

Április első felében az EMMI kérésére egy kérdőíves vizsgálatot indítottunk a hazai könyvtárak körében, utána pedig virtuális országjárásra indulunk a jó gyakorlatok, eddigi tapasztalatok összegyűjtése céljából. Igyekszünk megszólaltatni könyvtárosokat, intézményvezetőket, hogy ők a saját szavaikkal mutassák be a koronavírus-járvány idején működtetett szolgáltatásaikkal kapcsolatos tapasztalataikat, amelyekből mindannyian tanulhatunk.

Ezt az oldalt az elkövetkező néhány héten rendszeresen frissíteni fogjuk.

A virtuális országjárás első állomása Csongrád megye.

1. [Csongrád megye könyvtárai a járvány idején](#)
2. [Győr-Moson-Sopron megye könyvtárai a járvány idején](#)
3. [Pest megye könyvtárai a járvány idején](#)
4. [Békés megye könyvtárai a járvány idején](#)
5. [Hajdú-Bihar megye könyvtárai a járvány idején](#)
6. [Jász-Nagykun-Szolnok megye könyvtárai a járvány idején](#)
7. [Somogy megye könyvtárai a járvány idején](#)
8. [Heves megye könyvtárai a járvány idején](#)
9. [Komárom-Esztergom megye könyvtárai a járvány idején](#)
10. [Borsod-Abaúj-Zemplén megye könyvtárai a járvány idején](#)
11. [Bács-Kiskun megye könyvtárai a járvány idején](#)
12. [Zala megye könyvtárai a járvány idején](#)
13. [Szabolcs-Szatmár-Bereg megye könyvtárai a járvány idején](#)
14. [Vas megye könyvtárai a járvány idején](#)

Virtuális látogatás a határon túli magyar könyvtárakban

A koronavírus-járvány Magyarország határain túl is bezárásra kényszerítette a könyvtárakat, köztük azokat is, amelyek jelentős magyar állománnyal a helyben lévő magyar nemzetiségű lakosságot szolgálják ki. A magyarországi helyzet mellett kíváncsiak voltunk arra is, hogy ők miként vészelték át ezeket a nehéz heteket.

A határon túli, magyarlakta területek könyvtárainak vezetőit szintén megszólítottuk, őket eleve egy-egy videóport formájában. A személyes ismeretségeink alapján indultunk „útnak”, e-mailben felkeresve Románia, Szlovákia, Ukrajna, Szerbia, Horvátország, Szlovénia és az Egyesült Államok néhány magyar könyvtárosát. Arra kértük őket, hogy készítsenek magukról egy videófelvételt, amelyen maguk mondják el, hogy milyen szolgáltatásokat tartanak fenn, milyen nehézségekkel szembesülnek és hogyan igyekeznek kapcsolatot tartani a magyar lakossággal.

Koronavírus-járvány idején a határon túli könyvtárakban

Beküldte - 2020. április 17. - 12:41

Kutatói és Szervezetfejlesztési Osztály

A koronavírus-járvány a világon mindenhol emberi és szakmai kihívások elé állította a könyvtárosokat. Virtuális országjárásunk keretében elkezdtük feltárni, hogy az egyes magyarországi könyvtárak hogyan tudnak megbirkózni a kialakult helyzettel, de emellett a határontúli magyar könyvtárakat is megkérdeztük, hogyan reagáltak a kialakult helyzetre, hogyan szervezték át szolgáltatásaikat, esetleg milyen új szolgáltatásokat indítottak annak érdekében, hogy segíthessenek használoknak a mindennapi nehézségek megélésében.

Ezt a cikket rendszeresen frissíteni fogjuk.

1. Székelyudvarhelyi Városi Könyvtár (Románia, Székelyudvarhely) [video]
2. Bod Péter Megyei Könyvtár (Románia, Sepsiszentgyörgy) [video]
3. Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet Könyvtára (Románia, Kolozsvár) [video]
4. Szlovákia magyarlakta településeinek könyvtárjai (minisorozat) - I. rész [video]
5. Szlovákia magyarlakta településeinek könyvtárjai (minisorozat) - II. rész [video]
6. Szlovákia magyarlakta településeinek könyvtárjai (minisorozat) - III. rész [video]
7. Szlovákia magyarlakta településeinek könyvtárjai (minisorozat) - IV. rész [video]
8. Szlovákia magyarlakta településeinek könyvtárjai (minisorozat) - V. rész [video]

Összesen nyolc riport született, három Erdélyből, öt pedig Szlovákiából. Valamennyi nagyon jó minőségű, gazdag tartalom, amelyeken a megszólaló magyar könyvtárosok jóvoltából látogatást tehattünk tőlünk sok száz kilométerre, másik országokban működő könyvtárakba is. Köszönettel tartozunk valamennyi interjúalanyunknak, különösen Egyházy Dórának, Szócs Endrének, Szonda Szabolcsnak és Kurta Józsefnek, akik vállalták a videóriportokon való szereplést.

A határon túli könyvtárakról készített videóinterjúk megtekinthetők Könyvtári Intézet [24](#) honlapján.

